

TÁRSULATI ÜGYEK

1958 tavaszi ülészakon elhangzott előadások

április 8. Választmányi ülés

Elnök: Horusitzky Ferenc

Napirend: A Társulat tavaszi programjának megvitatása. A Szegedi Vándor-gyűlés előkészítése. Alapszabálymódosító, Pénzügyi tervet előkészítő, Külföldi kapcsolatokat ápoló, Jogi tagsággal foglalkozó bizottságok megválasztása. A Földtani Közlöny tartalmi-szerkesztési kérdéseinek vitája.

Résztevők száma: 21

április 9. Előadóülés

Elnök: Horusitzky Ferenc

Horusitzky Ferenc: Elnöki beköszöntő. Az új tisztikar bemutatkozása. Elnök baráti jókívánságok kíséretében átnyújtja Vadász Elemér akadémikusnak, a Magyar Földtani Társulat örökös díszelnökének a díszelnökké választás okiratát, majd felkéri Telegdi-Róth Károly professzor özvegyét, hogy Telegdi-Róth professzor tiszteleti tagságáról szóló okiratot vegye át.

Schréter Zoltán: A Bükk-hegység permi őssálatvilága.

Vita: Vadász E., Balogh K., Horusitzky F., Schréter Z.
Résztevők száma: 67

április 24. Előadóülés

Elnök: Horusitzky Ferenc

Ferencz Károly: Albániai útiképek

Résztevők száma: 42

április 30. Előadóülés

Elnök: Horusitzky F.

Horusitzky Ferenc: Elnöki bevezető a „Népek Barátsága” hónap alkalmából

Szádeczky-Kardoss Elemér: Geokémiai potenciál-szemlélet az ásvány-földtani tudományok gyakorlatában

Vita: Kliburszky B., Földváriné Vogl M., Szádeczky-Kardoss E.

Grasselly Gyula: Komplex anion-potenciálok geokémiai jelentősége

Vita: Szádeczky-Kardoss E., Kliburszky B., Székyné Fux V., Gedeon T., Sztróokay K., Grasselly Gy., Horusitzky F.
Résztevők száma: 53.

1958. június 21—23. Szegedi Vándorgyűlés

június 21. du. 16 óra

Horusitzky Ferenc: Elnöki megnyitó

Greguss Pál a Szegedi Tudományegyetem ei. rektora köszönti a Vándorgyűlés résztvevőit

június 22. de. 8 óra 30 perc. Plenáris ülés

Elnök: Horusitzky Ferenc

Völgyi László: A nagyalföldi kőolajkutatás újabb eredményei

Bartha Ferenc: Finomrétegtani vizsgálatok a Balaton-környéki felső-pannóniai képződményeken

Papp, Adolf: Biostratigraphische Gliederung des Pannons in Österreich

Stevanović, Peter: Pont s. str. in Nordjugoslavien, seine Fazies und Horizonte, mit einer Rückschau auf die Verhältnisse in Nachbarländern

A pannóniai szimpózium anyaga Völgyi L. előadásával együtt a Földtani Közlöny 89. köt. 1. füzetében jelenik meg.

június 22. du. 14 óra 30 perc. Előadónlések két szekcióban

„A” szekció

Elnök: Bogsch László

Greguss Pál: Várpalotai lignitek meghatározása

A Vadász Elemér akadémikus gyűjtéséből származó xylites barnakőszénminták és a kovásodott fatörzs-maradványok, összesen 16 vizsgálati darab, legnagyobb része a Taxodiaceae-ba tartozik. 1—2 minta a Cupressaceae-családra utal. A vizsgálati anyagból egyetlen, Taxodiiummal azonosítható kovásodott famaradvány sem került elő, legtöbb esetben a Sequoia-nemzetséget kétségtelenül meg lehetett állapítani. A Sequoia-maradványok több fajhoz tartoznak. Részint a *S. sempervirens*, részint a *S. gigantea*-ra következtethetünk, de a Thuja és Chamaecyparis-nemekre is gondolhatunk, ezek anatómiája ui. sok hasonlóságot mutat a Sequoiák felé. A vizsgálati anyag alapján egységes paleoklimatológiai képet kialakítani nem lehet. A Taxodiiumok hiánya, a szárazabb éghajlatot jobban elviselő Sequoiák jelenléte szárazföldi erdő uralmára mutat.

Simoncsics Pál: Katalinbányai barnakőszének palinológiai vizsgálata

Katalinbánya I. és II. telepének 20 db vizsgálati anyagában 115 sporomorphafélét észleltünk. Rendszertani megoszlásban: Algae: 1, Mycophyta: 23, Bryophyta: 1, Pteridophyta: 17, Gymnospermae: 9, Chlamydoaspermae: 1, Angiospermae: a) Dicotyledones: 57, b) Monocotyledones: 6.

A sporomorphák mennyiségi adatai szerint a kőszéntelep alkotó a Taxodiaceae-Myricaceae láperdő volt. Kimondottan nyíltvízi és kiszáradó lápi együttesre a diagramból következtetni nem lehet. A lápi növényzet paleotrópusi, neotrópusi, malájföldi, szubtrópusi, mediterrán és helyi rokonságú elemekből állt. Az éghajlat kiegyenlített, csapadékos, meleg-subtrópusi klímának felel meg.

Kedves Miklós: Dunántúli fúrásokból származó famaradványok xylo-tómiai vizsgálata

A Gannáról és Herendről származó famaradványok legnagyobb részét a Sequoi-oxylon törzsgenuszba tartoznak. Előadó statisztikus anatómiai vizsgálatok alapján kísérletet tett a Sequoia sempervirens és a *S. gigantea*-fajoknak megfelelő harmadidőszaki alakok különválasztására. Kivülük a Pinuxylon törzsgenuszba tartozó alakokat ismert fel. A maradványok száraz termőhelyen élhettek.

Széles Margit: Magyarországi szarmata és pannóniai Ostracodák

A szarmata és pannóniai Ostracodák többnyire a Cypridae, Cytheridae genuszok közé tartoznak. Számos felszíni és fúrási anyag vizsgálata alapján az Ostracoda-fauna alkalmasnak mutatkozott a szarmata-pannóniai, és az alsó-felsőpannóniai határok megvonására. Jelentőségüket fokozza az a körülmény, hogy az Ostracodák a szarmata-pannóniai kifejlődésekben mintegy a Foraminiferák rétegtani-faciológiai jelentését helyettesítik.

„B” szekció

Elnök: Kertai György

Koch Sándor: Az Ásvány-Kőzettani Intézet és az Intézet munkájának ismertetése

Előadó két évtizede vezeti a Szegedi Tudományegyetem Ásvány-Kőzettani Intézetét. Vezetése alatt a leíró szemléletű ásvány-kőzettani vizsgálatok helyébe az oknyomozó-értelmező ásvány-kőzetgenetikai, geokémiai irányzat lépett s az Intézet ma már az Acta Univ. Szeged. Acta Min. Petr. folyóiraton keresztül új szemléletű dolgozatokkal, az Intézetben kidolgozott ércföldtani módszerekkel stb. gazdagítja a hazai és külföldi szakirodalmat. A folyamatban levő vizsgálatok ismertetését az Intézet ásvány-kőzetgyűjteményének megtekintése tetőzte be.

Jugovics Lajos: Ösföldrajzi megfigyelések a Balaton-környéki bazalt-hegyeken és a tokaji Nagyhegyen

Előadó pannóniai ösföldrajzi megfigyeléseit fényképek bemutatásával szemléltette s ezzel kiegészítő adatokat kívánt szolgáltatni a pannóniai szimpózium anyagához.

Bárdossy György: Az üledékes kőzetek osztályozásának kérdései

A vitaindító előadás nyomán ennek későbbi, más keretek közötti megismétlését határozta el a Vándorgyűlés, ahol előadó és a vitázó felek bővebben kifejtethetik nézeteiket.

Šmid, Josef: Der genwärtige Zustand der Hydrothermalsynthese in der ČSR

június 23. de. 8. óra. Előadóülések két szekcióban

„C” szekció

Elnök: Rónai András

Miháلتz István: A délalföldi lösztábla rétegsora

Horváth Andor: A délalföldi lösztábla rétegsorának puhatestű faunája

Fink, Julius: Az Alpok keleti peremvidékének negyedkori kérdései

Moldvay Loránd: Térképezési módszertani vizsgálatok Vilmány környékén

Ungár Tibor: Egy alföldi város földtani adottságai az építkezés szempontjából

Az előadás anyaga a Hidrológiai Közlönyben jelenik meg.

„D” szekció

Elnök: Sztróka y Kálmán

Mezősi József: Fiatalkorú üledékeken kialakult talajok agyagásványainak vizsgálata

Az előadás anyaga a Földtani Közlöny 89. köt. 1. füzetében jelenik meg.

Széky né Fux Vilma—Szepesi Károly: Az alföldi lösz jelentősége a talajképződés szempontjából

Megjelenik a Földtani Közlöny 89. köt. 1. füzetében.

Szebenyi Lajos: Petőfibánya vízföldtana

Előadó vizsgálati eredményei először 1953-ban, az „Alföldi Kongresszus” c. Akadémiai kiadványban, kiegészített és továbbfejlesztett alakja pedig kandidátusi értekezésben került a nyilvánosság elé.

Az előadások végeztével a Vándorgyűlés résztvevői a Természettudományi Kar rokonintézeteit látogatták meg. Több helyen alkalom adódott a le nem zárt kérdések továbbvitatására.

Résztvevők száma a helybeli hallgatósággal együtt mintegy 170 főre tehető.